

**OPINIA O ZASIEDLENIU PRZEZ PTAKI I NIETOPERZE BUDYNKU
PRZY AL. PARKOWEJ 1 W PORĘBIE WIELKIEJ**

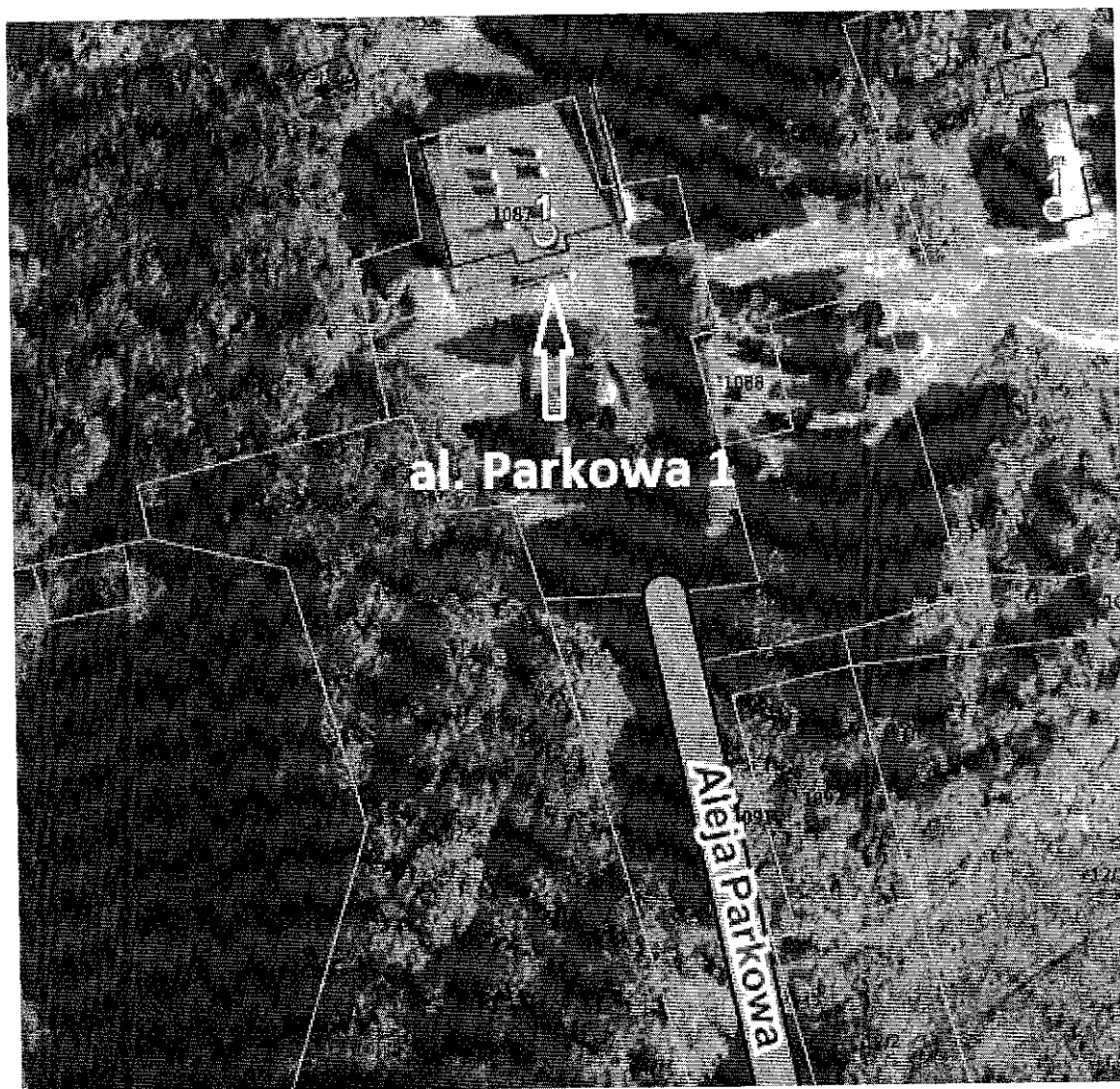
DR KAZIMIERZ WALASZ

luty 2024 r.

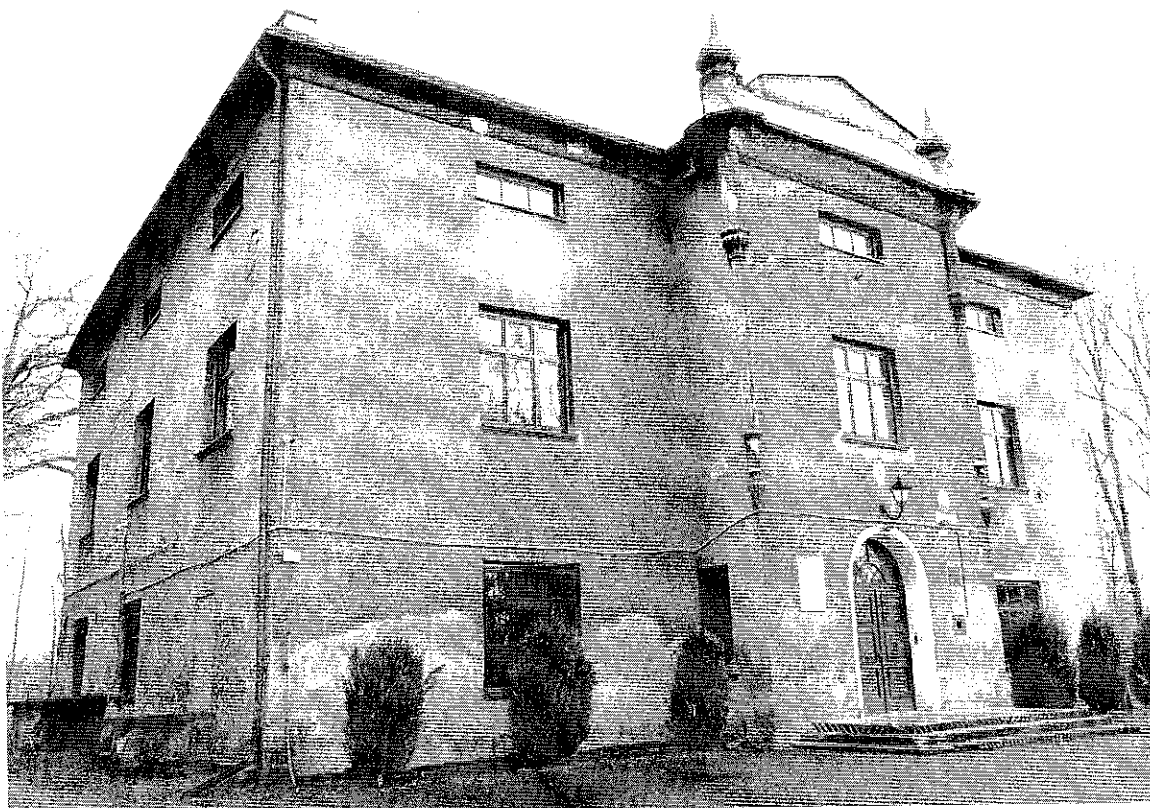
OPINIA O ZASIEDLENIU PRZEZ PTAKI I NIETOPERZE BUDYNKU PRZY AL. PARKOWEJ 1 W PORĘBIE WIELKIEJ

Opis budynku

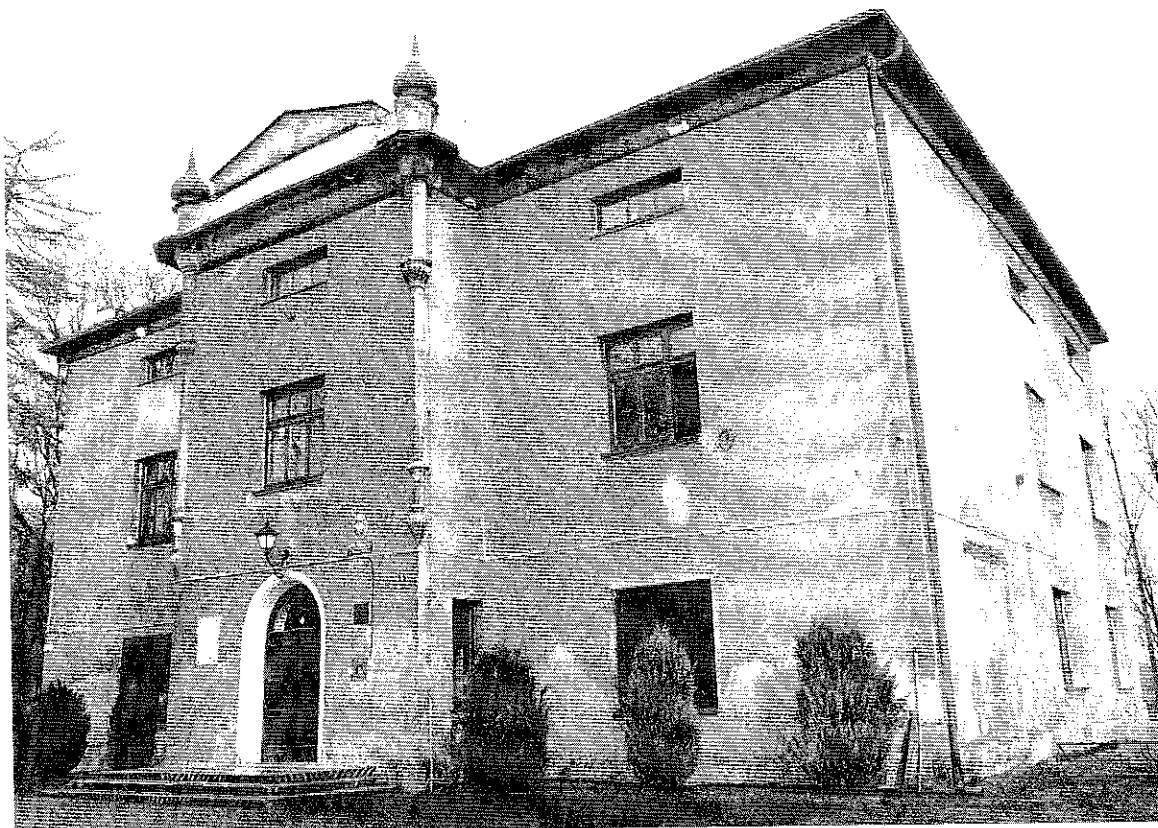
Jest to zabytkowy pałac przy al. Parkowej 1 w Porębie Wielkiej (gmina Oświęcim, powiat oświęcimski). Budynek powstał w drugiej połowie XIX wieku według projektu Franciszka Marii Lanciego, w latach 1958-1959 budynek wyremontowano i częściowo przebudowano. Obiekt ma wymiary około 23,76 m x 21,62 m. Budynek posiada strych – można wejść do środka ale ptaki i nietoperze nie mają dostępu do jego wnętrza.

Fot. 1. Poręba Wielka, al. Parkowa 1, zdjęcie sat. <http://mapy.geoportal.gov.pl>.

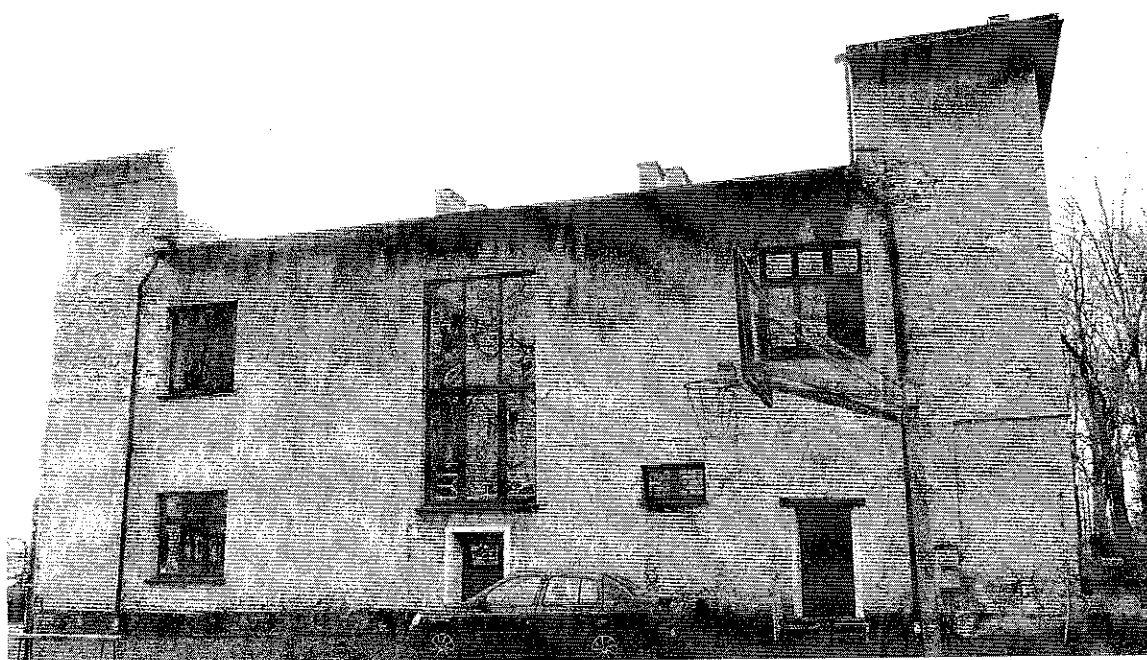
Fot. 2. Poręba Wielka, al. Parkowa 1, elewacja zachodnia i południowa.

Fot. 3. Poręba Wielka, al. Parkowa 1, elewacja południowa i wschodnia.

Fot. 4. Poręba Wielka, al. Parkowa 1, elewacja wschodnia.

Fot. 5. Poręba Wielka, al. Parkowa 1, elewacja północna.

Status remontu

Budynek będzie remontowany (zaplanowano m. in. wymianę i ocieplenie dachu oraz wymianę stolarki okiennej). Prace wykonywane będą od 1 marca 2024 r. do 31 grudnia 2026 r.

Wyniki kontroli budynku pod kątem siedlisk ptaków i nietoperzy

W wyniku kontroli budynku przeprowadzonej dnia 21 lutego 2024 r. nie stwierdzono rzeczywistych ani potencjalnych siedlisk chronionych gatunków ptaków oraz nietoperzy.

Zalecenia

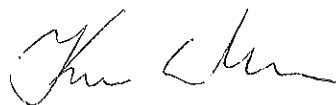
Ze względu na niewykrycie rzeczywistych i potencjalnych siedlisk gatunków chronionych nie jest wymagane uzyskanie zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie w zakresie derogacji do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55).

Wykonanie prac nie wymaga żadnych ograniczeń w czasie i sposobie wykonania prac.

W załączeniu:

1. Wyciąg z Rozp. w sprawie gat. dziko żyjących i Ustawy o ochr. zwierząt
2. Pismo GDOŚ do RDOŚ z 14.04.2009 r.
3. Pismo GDOŚ do RDOŚ i WINB z 02.07.2010 r.

26.02.2024 r.

EkoProjekt
Kazimierz Walasz
30-382 Kraków, ul. Kobierzyńska 93/5
NIP: 944-152-90-88
tel. 507-330-776

Uwarunkowania prawne

Poniżej przedstawiono główne informacje prawne na których opiera się ochrona ptaków i nietoperzy zasiedlających obiekty budowlane.

Ustawa o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r.

Dz.U. z 23 grudnia 2016 r., poz. 2134.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA

z dnia 16 grudnia 2016 r.

w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134) zarządza się, co następuje:

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134) zarządza się, co następuje:

§ 6. 1. W stosunku do dziko występujących zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową, o których mowa w lp. 1–478 i 480–592 w załączniku nr 1 do rozporządzenia oraz w lp. 1–210 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych;
- 4) transportu;
- 5) chowu;
- 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 7) niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- 10) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 11) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 12) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 13) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

§ 8. 1. W stosunku do dziko występujących ptaków należących do gatunków, o których mowa w lp. 479 w załączniku nr 1 do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj;
- 4) transportu;
- 5) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 6) niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd;
- 7) zbywania, oferowania do sprzedaży lub wymiany okazów gatunków;
- 8) umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych.

§ 9. Wprowadza się następujące odstępstwa od zakazów:

- 1) zakaz usuwania gniazd, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 8 oraz w § 8 ust. 1 pkt 6, nie dotyczy usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd z budek dla ptaków i ssaków;
- 2) zakaz usuwania gniazd, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 8 oraz w § 8 ust. 1 pkt 6, nie dotyczy usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych lub terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne;

§ 10. W stosunku do gatunków zwierząt objętych ochroną ścisłą oraz częściową, o których mowa w lp. 1–478 i 480–592 w załączniku nr 1 do rozporządzenia oraz w lp. 1–210 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, stosuje się następujące sposoby ochrony:

- 1) inwentaryzowanie, ocena stanu zachowania, monitorowanie stanowisk, siedlisk, ostoi i populacji zwierząt oraz prowadzenie i udostępnianie baz danych dotyczących ich stanowisk i ostoi;
- 2) zabezpieczanie ostoi, stanowisk i siedlisk zwierząt przed zagrożeniami zewnętrznymi;
- 3) ustalanie stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania gatunków;
- 4) wykonywanie zabiegów ochronnych utrzymujących właściwy stan populacji lub siedlisk zwierząt polegających na:
 - a) renaturyzacji i odtwarzaniu siedlisk,
 - g) budowie sztucznych miejsc lęgowych, miejsc rozrodu lub wodopojów,
 - h) dostosowaniu sposobów i terminów wykonywania prac agrotechnicznych, leśnych, rybackich, budowlanych (w tym hydrotechnicznych), remontowych i innych, tak aby zminimalizować ich wpływ na zwierzęta i ich siedliska.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. (poz. 2183)

Załącznik nr 1

GATUNKI ZWIERZĄT OBJĘTE OCHRONĄ ŚCISŁĄ Z WYSZCZEGÓLNIENIEM GATUNKÓW WYMAGAJĄCYCH OCHRONY CZYNNEJ

- wymieniono gatunki najczęściej związane z budynkami

(1) – gatunek, którego dotyczy zakaz, o którym mowa w § 6 ust. 2.

(2) – gatunek, którego dotyczy zakaz, o którym mowa w § 6 ust. 3.

(3) – gatunek, którego dotyczy zakaz, o którym mowa w § 6 ust. 4.

x - gatunek wymaga ochrony czynnej

14-39 (1)(3) wszystkie gatunki nietoperzy x

108. jerzyk (2) *Apus apus* x

302. puszczyk (2) *Falco tinnunculus* x

322. kawka (2) *Corvus monedula*

328. wróbel (2) *Passer domesticus* x

329. mazurek (2) *Passer montanus*

409. oknówka (2) *Delichon urbicum*

411. dymówka (2) *Hirundo rustica*

455. kopciuszek (2) *Phoenicurus phoenicurus*

381. modraszka (2) *Cyanistes caeruleus*

383. bogatka (2) *Parus major*

441. szpak (2) *Sturnus vulgaris*

444. muchotłówka szara (2) *Muscicapa striata*

276. pójdzka (2)(3) *Athene noctua* x

281. puszczyk (2) *Strix aluco*

273. płomykówka (2)(3) *Tyto alba* x

291. dzięcioł duży (2) *Dendrocopos major*

289. dzięcioł zielony (2) *Picus viridis* x

Załącznik nr 2

GATUNKI ZWIERZĄT OBJĘTYCH OCHRONĄ CZĘŚCIOWĄ

23. gołąb miejski (2) *Columba livia forma urbana*

Ustawa z 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt

Dz.U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 Dz.U. z 2004 r. Nr 69, poz. 625 Dz.U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 Dz.U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959 art. 6, ust. 10 i art. 35 ust. 1a w noweli ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Art. 6.

1. Nieuzasadnione lub niehumanitarne zabijanie zwierząt oraz znęcanie się nad nimi jest zabronione.

2. Przez znęcanie się nad zwierzętami należy rozumieć zadawanie albo świadome dopuszczanie do zadawania bólu lub cierpień, a w szczególności: 1) umyślne zranienie lub okaleczenie zwierzęcia, niestanowiące dozwolonego prawem zabiegu lub doświadczenia na zwierzęciu;

GENERALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA
Departament Ochrony Przyrody

ul. Wawelska 53/54
00-922 Warszawa
centrala (022) 57 54 96
tel. (022) 57 55 102
faks (022) 57 94 128

DOPozgiz-4200/III-109/ *Sf* /09/ls

Warszawa, dnia 14.04.2006

**Regionalni Dyrektorzy
Ochrony Środowiska
- wszyscy**

W związku ze zbliżającym się przylotem osobników jerzyka (*Apus apus*) oraz sezonem do prowadzenia prac termomodernizacyjnych na budynkach zasiedlanych przez ten gatunek, Departament Ochrony Przyrody przedstawia poniższe stanowisko w tej sprawie.

Jerzyk (*Apus apus*) objęty jest ochroną gatunkową ścisłą, na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr. 92, poz. 880, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237).

Zgodnie z art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, uszczegółowionym § 7 pkt 2 ww. rozporządzenia, zezwala się na usuwanie od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne. Wszelkie prace ograniczające dostęp jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy traktować jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. W okresie całego roku czynności te są zakazane wobec gatunków objętych ochroną ścisłą i zgodnie z art. 56 ust. 2 pkt 2 oraz ust. 4 ustawy o ochronie przyrody zezwolenie na ich przeprowadzenie wydaje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska na obszarze swojego działania, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt.

Zakaz niszczenia schronień dziko występujących ptaków dotyczy m.in. jerzyka gnieźdzącego się w szczelinach skalnych, dziuplach, ale przede wszystkim w strypach ~~ogrzewania~~ budynków mieszkalnych. Z tego względu prace związane z termomodernizacją ~~budynków~~ powinny być prowadzone w sposób uwzględniający potrzeby i biologię jerzyka.

Jeżeli prace termomodernizacyjne będą prowadzone w sezonie lęgowym jerzyka, co niewątpliwie powoduje płoszenie osobników tego gatunku, to przed przystąpieniem do tych prac inwestor powinien zwrócić się z wnioskiem do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia na umyślne płoszenie i niepokojenie osobników jerzyka.

Przed rozpoczęciem prac remontowych, termomodernizacyjnych zarządca budynku powinien zlecić doświadczonemu ornitologowi inwentaryzację przyrodniczą w zakresie występowania ptaków gatunków chronionych, w celu uniknięcia nieumyślnego zniszczenia schronienia jerzyka podczas prac budowlanych. W sytuacji, gdy zniszczenie schronienia jerzyka podczas prac budowlanych jest konieczne, należy zwrócić się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie stosownego zezwolenia oraz zapewnić temu gatunkowi zastępcze miejsca lęgowe. Podczas remontu czy termomodernizacji budynku należy zawieszać budki lęgowe dla tych ptaków w miejscach, gdzie dotychczas miały one swoje lęgi.

Za niszczenie siedliska jerzyków uznać można również montowanie kratki w otworach wentylacyjnych budynków, uniemożliwiając tym samym ptakom powrót do miejsc lęgowych, z których korzystały w poprzednich latach. Inwestor winien zapewnić jerzykom budki lęgowe w przypadku, gdy montowanie takich kratki jest niezbędne. Otwory stanowiące siedliska jerzyków po przeprowadzonej termomodernizacji powinny zachować chropowate krawędzie, co znacznie ułatwi ptakom wlatywanie do nich. Wymienione działania mają zapobiec zmniejszaniu się arealu występowania ptaków tego gatunku.

Ponadto należy poinformować, że zgodnie z art. 127 pkt 2 lit. e ustawy o ochronie przyrody, kto umyślnie narusza zakazy obowiązujące w stosunku do zwierząt objętych ochroną gatunkową podlega karze aresztu lub grzywny. Orzekanie w sprawach wynikających z ww. art. 127, zgodnie z art. 132 - następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Departament Ochrony Przyrody, mając na uwadze dbałość o przyrodę, w tym ochronę populacji jerzyka oraz właściwe stosowanie przepisów ustawy o ochronie przyrody, uprzejmie prosi o przekazanie powyższej informacji do organów samorządu terytorialnego, przedstawicieli mieszkalnictwa spółdzielczego, komunalnego oraz organów ścigania na terenie działania regionalnej dyrekcji ochrony środowiska.

Dyrektor
Departamentu Ochrony Przyrody
[Podpis]
Z Sylwii Jurczyk - Nosiłowa

Warszawa, dnia 2 lipca 2010 r.

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Michał Kietsznia

GDOŚ/DOPozgiz-4200/III-272/2484/10/ls/dł

- według rozdzielnika

W związku z licznymi informacjami na temat niszczenia siedlisk jerzyka (*Apus apus*) podczas prowadzenia prac termomodernizacyjnych na budynkach zasiedlanych przez ten gatunek, Departament Ochrony Przyrody przedstawia poniższe stanowisko w tej sprawie.

Jeżeli prace remontowe, w wyniku których dochodzi do zniszczenia siedlisk, gniazd lub jaj, a także płoszenia lub niepokojenia ptaków objętych ochroną są prowadzone bez zezwoleń odpowiednich organów, naruszają one zakazy wymienione w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237) oraz ustawach z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r., Nr 156, poz. 1118, j.t.) i z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.).

W takim przypadku dochodzi do oczywistego naruszenia przepisów ww. aktów, co wymaga interwencji właściwych organów. Organem właściwym do podjęcia takiej interwencji oprócz organów ochrony przyrody i organów ścigania jest także organ nadzoru budowlanego. Zgodnie z art. 50 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane organ wstrzymuje postanowieniem prowadzenie robót budowlanych wykonywanych w sposób mogący spowodować zagrożenie środowiska.

W przypadku prowadzenia prac budowlanych mogących zagrozić ptakom bytującym na terenie inwestycji lub ich siedliskom, organ nadzoru budowlanego zobowiązany jest do wstrzymania przeprowadzanych prac budowlanych, pod groźbą odpowiedzialności karnej osoby fizycznej będącej organem nadzoru budowlanego przewidzianej w art. 231 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.).

Ponadto zgodnie z art. 75 ustawy Prawo ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac. Jeżeli ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa, należy podejmować działania mające na celu naprawienie wyrządzonych szkód, w szczególności przez kompensację przyrodniczą.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody obowiązkiem organów administracji publicznej, do których zaliczamy organy nadzoru budowlanego, jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym.

Zgodnie z interpretacją Wojciecha Radeckiego („Aura” 4/2010) mimo, iż organy nadzoru budowlanego nie zostały wymienione wśród organów ochrony przyrody, w przypadku gdy organ ten otrzyma informację o robotach budowlanych prowadzonych w sposób zagrażający osobnikom jerzyków, a zatem mogących spowodować zagrożenie dla środowiska, to zgodnie z art. 50 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r., Nr 156, poz. 1118, j.t.), zobowiązany jest on do podjęcia interwencji poprzez wstrzymanie prowadzenia robót. Kategoryczne brzmienie tego przepisu świadczy, że organ nadzoru budowlanego w takim przypadku musi wstrzymać prowadzenie robót budowlanych.

Jerzyk (*Apus apus*) objęty jest ochroną gatunkową ścisłą na mocy ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną.

Gatunek ten oraz jego siedliska, gniazda i legi podlegają także ochronie na europejskim terytorium Państw Członkowskich, zgodnie z art. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. WE L 20/7 z dnia 26.1.2010 r.).

Zgodnie z § 10 rozporządzenia w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną, sposoby ochrony gatunków dziko występujących zwierząt, w tym osobników jerzyka, polegają m.in. na dostosowaniu terminów i sposobów wykonywania prac budowlanych, remontowych i innych do okresów lęgów, rozrodu i hibernacji, ale także wspomaganie rozmnażania się gatunku na stanowiskach naturalnych i edukacji społeczeństwa oraz właściwych służb w zakresie rozpoznawania gatunków chronionych i sposobów ich ochrony.

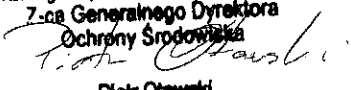
Przed rozpoczęciem prac remontowych lub termomodernizacyjnych zarządca budynku powinien zlecić doświadczonemu ornitologowi inwentaryzację przyrodniczą w zakresie występowania ptaków gatunków chronionych, w celu uniknięcia nieumyślnego zniszczenia schronień jerzyka podczas prac budowlanych. W sytuacji, gdy zniszczenie schronień jerzyka podczas prac budowlanych jest konieczne, należy zwrócić się do regionalnego dyrektora ochrony środowiska o wydanie stosownego zezwolenia oraz zapewnić temu gatunkowi zastępcze miejsca lęgowe. Podczas remontu czy termomodernizacji budynku wskazanym jest zawieszanie budek lęgowych dla tych ptaków w miejscach, gdzie dotychczas miały one swoje legi.

Za niszczenie siedlisk jerzyków uznać można również montowanie krerek w otworach wentylacyjnych budynków, uniemożliwiając tym samym ptakom powrót do miejsc lęgowych, z których korzystały w poprzednich latach. Inwestor winien zapewnić jerzykom budki lęgowe w przypadku, gdy montowanie takich krerek jest niezbędne.

Ponadto na uwagę zasługuje fakt, że zawieszenie budek lęgowych nie zwalnia inwestora z obowiązku uzyskania zezwoleń właściwych organów na wykonywanie czynności zakazanych wobec osobników jerzyka.

Należy również poinformować, że zgodnie z art. 127 pkt 2 lit. e ustawy o ochronie przyrody, kto umyślnie narusza zakazy obowiązujące w stosunku do zwierząt objętych ochroną gatunkową podlega karze aresztu lub grzywny. Orzekanie w sprawach wynikających z ww. art. 127, zgodnie z art. 132 następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Departament Ochrony Przyrody, mając na uwadze dbałość o przyrodę, w tym ochronę populacji jerzyka oraz właściwe stosowanie przepisów prawa krajowego i międzynarodowego, uprzejmie prosi o przekazanie powyższej informacji do organów samorządu terytorialnego, przedstawicieli mieszkalnictwa spółdzielczego, komunalnego, podległych jednostek nadzoru budowlanego oraz organów ścigania na terenie działania regionalnej dyrekcji ochrony środowiska.

Z upoważnienia
Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
Z-ca Generalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska

Piotr Ożwański

Otrzymują:

1. Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska – wszyscy
2. Wojewódzcy Inspektorzy Nadzoru Budowlanego - wszyscy

Do wiadomości:

1. Ministerstwo Infrastruktury
2. Ministerstwo Środowiska
3. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego